

Revisionsplan 2020

Med inriktning för 2021-2022

2019-12-17

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Revisorernas mål och uppdrag	3
1.2	Revisionsprocessen.....	4
2	Riskområden och prioriterade inriktningar 2020-2022.....	7
2.1	Ledning och styrning.....	7
2.2	Personal	9
2.3	IT-system, informationssäkerhet och digitalisering.....	9
2.4	Välfärd och utbildning	10
2.5	Stadsutveckling	11
2.6	Inköp och upphandling.....	12
2.7	Oegentligheter och otillbörlig påverkan.....	13
2.8	Stadens samverkan med andra huvudmän.....	13
2.9	Finansiella risker.....	14
2.10	Pågående granskning.....	14

1 Inledning

Revisionsplanen innehåller prioriterade riskområden där granskning ska göras år 2020 samt inriktningar för åren 2021-2022. Revisionsplanen uppdateras årligen efter genomförd riskanalys. Under året kompletteras revisionsplanen med granskningsplaner för kommunstyrelsen, nämnder och bolag samt granskningsplaner för större projekt, fördjupade granskningar, som berör flera nämnder och/eller bolag.

För att revisionen ska vara aktuell och relevant behöver den kännetecknas av flexibilitet och anpassningsförmåga. Förändringar eller händelser som inträffar i vår omvärld, i staden eller dess verksamheter kan påverka bedömningen av vad som utgör prioriterade risker. Det kan innebära att vi under året behöver göra anpassningar av vår planering. Uppföljningar görs kontinuerligt mot den fastställda revisionsplanen som kan föranleda viss revidering av granskningens inriktning och omfattning.

1.1 Revisorernas mål och uppdrag

1.1.1 Mål

Revisorerna har formulerat följande övergripande mål för stadsrevisionen för åren 2020–2022:

Stadsrevisionen ska vara oberoende, publik och tydlig.

Stadsrevisionen ska ha hög trovärdighet och skapa högt förtroende för revisionens iakttagelser.

Stadsrevisionen ska arbeta stödjande genom att i sin granskning bidra till en ändamålsenlig verksamhet.

1.1.2 Uppdrag

Revisionens uppdrag är reglerat i lag och god revisionssed. Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och styrelser. Granskning ska genomföras med en sådan omfattning att revisorerna årligen kan bedöma att:

- kommunens och de kommunala bolagens utövade verksamhet är ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande
- kommunstyrelsens och de enskilda nämndernas räkenskaper är rättvisande samt att Göteborgs Stads årsredovisning, som omfattar kommunen och den sammanställda redovisningen, är rättvisande
- den interna kontrollen i kommunstyrelsen, nämnder och bolag är tillräcklig
- resultatet i en delårsrapport och årsbokslutet är förenliga med de mål fullmäktige beslutat om

Den goda revisionsseden slår också fast att revisorerna ska arbeta stödjande. Det innebär att revisorerna bidrar till förbättringar i verksamheten genom att uppmärksamma brister i sina granskningar.

Ändamålsenlighet och god ekonomisk hushållning

Att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt handlar om att värdera om verksamheten lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter och lagar som gäller för verksamheten. Granskning av ändamålsenlighet görs vidare genom tydlig inriktning på nämnders och bolags huvudprocesser och kärnverksamheter, så som de är formulerade i lagstiftning, riktlinjer, ägardirektiv och reglemente.

Revisorernas uppdrag omfattar att uttala sig om uppföljningen av kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i samband med årsbokslut och delårsbokslut.

Intern styrning och kontroll

Det är styrelser och nämnder som har ansvar för den interna styrningen och kontrollen. Revisorernas uppdrag är att pröva om denna är tillräcklig.

Med begreppet intern styrning och kontroll avses systematiskt ordnade kontroller i organisationen, system, processer och rutiner med det primära syftet att nämnden eller styrelsen ska fullgöra sitt uppdrag och uppfylla kommunfullmäktiges mål. I den interna styrningen och kontrollen ingår därmed att skapa ändamålsenliga och väl dokumenterade rutiner, skydda mot förluster eller förstörelse av tillgångar och att eliminera samt upptäcka fel.

1.2 Revisionsprocessen

Stadsrevisionen följer i sitt arbetssätt vedertagen revisionsprocess enligt god revisionssed i kommunal verksamhet. Revisionsprocessen omfattar alla steg från riskanalys och planering, genomförande av granskning till rapportering och ansvarsprövning.

1.2.1 Riskanalys och planering

Revisorernas uppdrag är omfattande och måste avgränsas utifrån de resurser som revisionen förfogar över. Granskningen ska inriktas på sådana förhållanden som kan påverka bedömningen av styrelsens och nämndernas förvaltning och räkenskaper och kunna utgöra underlag för fullmäktiges ansvarsprövning. För att genomföra revisionsuppdraget prioriterar och planerar revisorerna sina revisionsinsatser utifrån en riskanalys.

Revisionsplanen baseras på en analys av de risker som utgör hot eller hinder för att kommunfullmäktiges mål och verksamheternas uppdrag ska kunna uppfyllas. Analysen sker genom en systematisk identifiering och värdering av risker. Viktiga utgångspunkter för analysen är:

- kommunfullmäktiges uppdrag och direktiv
- erfarenheter från tidigare granskning
- löpande kontakter med stadens verksamheter
- förändringar i stadens organisation
- omvärldsförändringar.

Revisionsinriktningen blir också beroende av hur styrelser, nämnder, förvaltningar och bolag hanterar och kontrollerar riskerna. Granskningar kan också genomföras där analyser ger otydliga eller otillräckliga svar.

1.2.2 Årlig granskning

Den årliga granskningen genomförs i form av grundläggande granskning samt specifik och fördjupad granskning. Vidare ingår uppföljning av tidigare genomförda granskningar.

Årligen granskas också nämndernas interna kontroll i redovisningsrutiner och system och granskning av årsredovisningar och delårsrapporter genomförs.

Grundläggande granskning

En grundläggande granskning av verksamheten genomförs för samtliga bolag, nämnder och övriga enheter som ingår i revisionsuppdraget. Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma nämndernas och bolagens ledning och styrning samt interna kontroll.

Det innebär att revisorerna löpande följer nämnders och bolags protokoll och handlingar och informerar sig om verksamheten.

Den grundläggande granskningen följer huvuddragen i lednings- och styrningsprocessen och ger en uppfattning om hur processen är organiserad och hur den i praktiken fungerar.

Vid eventuella avvikelser i förhållande till lagstiftning och kommunfullmäktiges policydokument och riktlinjer, inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen, avgör revisorerna om det finns behov av mer omfattande granskning.

Specifik och fördjupad granskning

Den grundläggande granskningen kompletteras med *specifik* granskning i den omfattning och med den inriktning som behövs för att säkerställa att revisorerna och lekmannarevisorerna har tillräckligt underlag för sitt uttalande i revisionsberättelsen respektive i granskningsrapporten. Behovet/omfattningen/inriktningen av specifik granskning grundas på en riskanalys för respektive nämnd/bolag.

Granskningen kan inriktas på om verksamheten lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt föreskrifter som gäller för verksamheten. Den specifika granskningen kan också avse intern kontroll inom områden som personal, ekonomi och redovisning.

Fördjupad granskning genomförs i projektform och rör oftast verksamheter och processer som spänner över flera nämnder och bolag.

Uppföljande granskning

Tidigare års rekommendationer och kritik följs som regel upp. Uppföljningen ger underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning och ligger även till grund för riskbedömningen inför kommande års revisionsplanering.

Granskning av redovisningsrutiner, delårsrapport per augusti och årsredovisning

Årligen granskas nämndernas interna kontroll i redovisningsrutiner och system. Enligt kommunallagen ställs preciserade krav på kommunerna att besluta om både finansiella och verksamhetsmässiga mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. De prioriterade målen för verksamheten följs upp och återspeglas i uppföljningsrapporter under året och i samband med årsbokslutet.

Kommunstyrelsen upprättar Göteborgs Stads årsredovisning som omfattar kommunens och koncernens räkenskaper. Stadsrevisionens granskning av årsredovisningen omfattar en bedömning av om räkenskaperna upprättats i enlighet med gällande regelverk och god redovisningssed samt om styrelser och nämnder följt stadsledningskontorets anvisningar. Processen för framtagande av årsredovisningen är komplex till följd av att normutvecklingen skiljer sig mellan olika enheter inom staden. För att säkerställa en tillräcklig kvalitet i bokslutsarbetet granskas även stadens process att ta fram sammanställd redovisning och årsredovisning.

Varje år granskas även delårsrapporten per augusti i syfte att bedöma om resultatet är förenligt med de finansiella och verksamhetsmässiga mål som kommunfullmäktige fattat beslut om. Uppdraget omfattar också granskning av delårsrapportens balans och resultaträkningar.

1.2.3 Rapportering och ansvarsprövning

Det gångna årets granskningar sammanfattas i revisionsredogörelser för respektive nämnd och granskningsredogörelser för respektive bolag. Den fördjupade granskningen som genomförs i projektform avrapporteras i särskilda rapporter som publiceras löpande under året. Resultatet av de fördjupade granskningarna lyfts in i ansvarsprövningen av respektive nämnd. En för staden samlad bild av årets samtliga granskningar redovisas i årsredogörelsen.

2 Riskområden och prioriterade inriktningar 2020-2022

I det här avsnittet redovisas de områden som prioriterats i en övergripande risk- och väsentlighetsanalys inför 2020 års granskning. Under revisionsåret finns möjlighet att göra nya prioriteringar mot bakgrund av en förändrad riskbild. Inför varje nytt år görs en uppdatering av riskanalysen vilket kan resultera i förändrade prioriteringar och inriktningar.

2.1 Ledning och styrning

Nämnders och styrelsernas ledning och styrning av verksamheten är en viktig del i revisorernas granskning. En ändamålsenlig ledning och styrning förutsätter ansvarstagande för verksamheten. Revisorerna har inför granskningsperioden identifierat och prioriterat ett antal riskområden som kan hänföras till ledning och styrning i staden.

2.1.1 Ansvar och samverkan kring gemensamma stödfunktioner

Digitaliseringen av olika tjänster är av stor strategisk betydelse för Göteborgs stad. Intracervice har sedan 2018 haft i uppdrag att driva digitaliseringen i staden, men i budgeten för 2020 överfördes ansvaret för uppdraget till stadsledningskontoret. Stadsledningskontoret fick samtidigt ett uppdrag att utreda stadens framtida it-organisation. Stadens it-strategiska risker måste framöver följas och granskas med utgångspunkt i de förändrade förutsättningar som följer av att kommunstyrelsens övertar ansvaret för frågan. Det innebär bland annat att stadsrevisionen måste följa hur stadsledningskontoret utformar sin organisation för att hantera it-frågorna och digitaliseringsarbetet. När det framgår tydligare hur stadsledningskontoret kommer att organisera sig för uppdraget har stadsrevisionen för avsikt att återkomma med förslag till granskning.

För att skapa väl fungerande stödprocesser som är resurseffektiva och skapar ett värde för verksamheten behöver både kund och leverantör ta ett gemensamt ansvar för tjänsteleveransen. Stadsrevisionen har identifierat två områden där det är aktuellt att genomföra granskningsinsatser. I Göteborgs Stad utför intracervice allt mer av den löpande redovisningen och bokföringen för stadens nämnder. Vi har i tidigare granskningar sett exempel på att det inte alltid är tydligt för alla tjänstepersoner vad som förts över till intracervice och vad den egna förvaltningen är ansvarig för när det gäller kontroll och uppföljning. Det är angeläget sådana risker för otydlighet i rutinbeskrivningar och ansvarsfördelning identifieras och blir föremål för granskning.

Vidare ser vi att ett specifikt tjänsteområde inom intracervice, nämligen grundskola, förtjänar särskild uppmärksamhet. Området genomgår

betydande förändring till följd av att grundskoleverksamheten samlats i en central nämnd och ny förvaltning. Det genomförs för närvarande stora investeringar i it-verktyg och system inom skolområdet och det är förenat med såväl kostnadsrisker som andra risker. Kravet på en väl fungerande samverkan mellan intraservice och grundskolan är stort.

2.1.2 Organisationsförändringar inom välfärdssektorn

Den 21 november 2019 beslutade kommunfullmäktige att förändra stadens nämndorganisation. Beslutet innebär att stadsdelsnämnderna samt social resursnämnd avvecklas och istället inrättas tre nya nämnder, en med ansvar för äldreomsorg samt hälso- och sjukvård, en andra med ansvar för stöd till personer med funktionsnedsättning och en tredje med ansvar för individ- och familjeomsorg samt övrig socialtjänst. Även flera befintliga nämnder berörs då dessa föreslås ta över viss del av verksamhet som idag finns i stadsdelsnämnderna. Enligt tidplanen ska de nya nämnderna vara inrättade och ha tagit över verksamhetsansvaret och personal från stadsdelsnämnderna och social resursnämnd vid årsskiftet 2020/2021. Detta innebär en period av stor osäkerhet och stora påfrestningar i organisationen inte bara under 2020 men också påföljande år. Det finns flera risker förknippat med förändringen så som brister i ledning och styrning och otydligheter i ansvars- och rollfördelning. Det finns också risk för att förändringsarbetet och implementeringen tar kraft från den löpande verksamheten och därmed påverkar arbetsmiljö och verksamhetens kvalitet negativt. Granskning kommer att genomföras som fokuserar på hur staden leder och styr för att i en tid av förändring fortsatt klara av att leverera välfärdstjänster.

Stadsrevisionen kommer också att följa processen för hur de nya nämnderna ska organiseras samt arbetet för att säkerställa att grundläggande styrdokument finns på plats i januari 2021.

2.1.3 Projektstyrning

Göteborg är en stad som växer och det pågår en rad projekt i stadens och andra aktörers regi. Befolkningen väntas växa kraftigt framöver och det krävs därmed stora investeringar inom bland annat bostadsbyggande och kollektivtrafik men också inom förskola, skola och äldreomsorg. Väl fungerande projektstyrning är en förutsättning för att klara uppsatta expensionsmål och bibehålla en god och stabil ekonomi.

Under mandatperioden genomförs ett flertal granskningar inom området. Under 2019 har stadsrevisionen genomfört granskning av exploateringsprojekt och byggentreprenader. Avseende projektstyrning visar resultaten bland annat att fördelningen av ansvar och roller inte alltid är helt tydlig och att planering, samarbete och kommunikation mellan berörda parter kan utvecklas. Det finns också tecken på att beslutsunderlag inte alltid är tillräckligt beredda och uppföljning och intern kontroll kan stärkas.

Även under 2020 kommer projektstyrning inom stadens byggande verksamheter att granskas.

2.2 Personal

En god personal- och kompetensförsörjning är avgörande för kvaliteten i stadens verksamheter. Att rekrytera och behålla personal betraktas idag som en av de största övergripande riskerna i Göteborgs Stad. Ytterst handlar risken om att verksamheten inte kan utföra sitt uppdrag med tillräcklig kvalitet. Svårigheterna att bemanna riskerar leda till en försämrad kontinuitet som påverkar såväl arbetsmiljön som verksamhetens innehåll negativt. Personalomsättningen ligger inom vissa sektorer mycket högt.

Mot bakgrund av detta har revisorerna i sin risk- och väsentlighetsanalys identifierat kompetensförsörjning som ett område för granskning. Under 2019 genomfördes en förstudie som visar att det finns stor kunskap och medvetenhet om kompetensförsörjningsproblemen i staden. Stadsledningskontoret har gjort nulägesbeskrivningar, rekryteringsprognoser och uppföljningsrapporter som tydligt pekar ut de utmaningar staden står inför. Samtidigt påtalar stadsledningskontoret att ”dessvärre har inte dessa underlag i tillräcklig utsträckning bidragit till handling centralt och lokalt och det finns ett stort behov av att ytterligare samordna arbetet med kompetensförsörjning.¹”. Ett program för attraktiv arbetsgivare 2019–2023 har tagits fram och ska implementeras under 2020. Det är angeläget att följa införandet av programmet för attraktiv arbetsgivare för att därefter kunna granska tillämpningen av programmet i staden.

2.3 IT-system, informationssäkerhet och digitalisering

Göteborgs Stad hanterar mycket information som är skyddsvärd. Stora delar av stadens informationsflöde hanteras med hjälp av it-system och integrationer dem emellan. Informationssäkerhet innebär att se till att all skyddsvärd information är tillgänglig, riktig, konfidentiell och spårbar. Att skapa en god informationssäkerhet är viktigt eftersom brister i denna kan få allvarliga konsekvenser, till exempel att integritetskänslig information sprids eller att verksamhetskritiska processer stoppas.

Stadens samhällsfunktioner är beroende av informationsteknologi för att kunna fungera. Olika tekniska system är dessutom beroende av varandra eller tekniskt sammankopplade, vilket utgör en sårbarhetsfaktor i sig genom att störningar kan få konsekvenser som både är svåra att förutse och hantera. It-baserade industriella styrsystem kan både effektivisera verksamheterna men samtidigt innebära ökade säkerhetsrisker. Haveri eller intrång i it-systemen kan skapa stora problem och drabba både verksamhet och invånare.

Det är väsentligt att staden har en effektiv intern styrning och kontroll av sitt informationssäkerhetsarbete. Det är även väsentligt att den interna kontrollen i stadens olika it-system är tillfredsställande.

Digitaliseringen innebär möjligheter i arbetet med att utveckla stadens verksamheter. Det är väsentligt att kommunens verksamhetsutveckling med

¹ Kunskapsunderlag för Göteborgs Stads kompetensförsörjning, Rekryteringsprognos 2018-10-17

stöd av digitalisering och tillvaratagande av informationsteknologi sker på ett ändamålsenligt sätt. En ändamålsenlig it-säkerhet måste också säkerställas inom ramen för stadens digitaliseringsprocesser.

Granskningar av stadens olika it-system genomförs löpande med fokus på såväl ändamålsenlighet, intern kontroll som informationssäkerhetsaspekter. Under 2019 beslutade revisorernas om en granskning av informationssäkerhet i system av samhällsviktig karaktär. Syftet med granskningen är att bedöma om de granskade nämnderna och styrelserna har säkerställt att informationssäkerhetsarbetet avseende samhällsviktiga system är ändamålsenligt. Granskningen kommer att genomföras under 2020 och omfattar fem bolag och tre nämnder.

2.4 Velfärd och utbildning

Huvuddelen av stadens resurser används för att tillhandahålla välfärd av olika slag. Stadens invånare förväntar sig att utbildning, äldreomsorg och socialtjänst som staden erbjuder är av god kvalitet och bedrivs effektivt och i enlighet med lagar, föreskrifter och kommunfullmäktiges beslut. Revisorerna har identifierat och prioriterat ett antal riskområden där granskning kommer att genomföras.

2.4.1 Utbildning

Den av kommunfullmäktige antagna budgeten för år 2020-2022 pekar bland annat ut att ”skolväsendet i Göteborg ska ha höga förväntningar på varje individ och prioritera kunskap. En likvärdig förskola och skola är en förutsättning för att alla barn och elever ska få samma möjligheter. Alla elever ska mötas av kunniga och engagerade pedagoger och det ska vara lugn och ro i alla klassrum.” Stadsrevisionen har flera gånger tidigare och på olika sätt granskat skolornas arbete för måluppfyllelse. Det är avgörande för elevernas framtid att skolan klarar av att skapa de förutsättningar som krävs för att alla ska kunna gå ur skolan med godkända betyg, vilket gäller för alla skolformer. Stadsrevisionen ser fortsatt risker för bristande måluppfyllelse, kvalitet, likvärdighet och att barn och elever inte får de insatser eller den undervisning och utbildning de har rätt till. Det finns också ekonomiska risker då brister i kvalitet kan medföra vite från Skolinspektionen. Stadsrevisionen kommer att granska verksamheternas arbete för ökad måluppfyllelse

2.4.2 Stöd till individer

Av kommunfullmäktiges budget framgår att socialtjänsten ska arbeta med tidiga och förebyggande insatser då detta både innebär vinster för individen men också lägre kostnader på lång sikt. Vidare ska kostnaderna för köpt vård minska. Socialtjänsten möter flera utmaningar. Behoven hos befolkningen har ökat. Personalomsättningen och svårigheter med att rekrytera personal medför påtagliga risker för att kvaliteten brister men också för att kostnaderna ökar. Stadsdelsnämndssektorn ska genomgå en omorganisation som också kommer att innebära påfrestningar under en tid framöver. Sammantaget innebär dessa omständigheter risk både för bristande intern

kontroll och bristande rättssäkerhet i myndighetsutövningen för den enskilde.

Staden betalar årligen ut ungefär en miljard kronor i försörjningsstöd. Kommunfullmäktige pekar på behovet av att minska beroendet av försörjningsstöd och identifierar flera faktorer som kan bidra till detta. Samtidigt kvarstår behovet av uppföljning och kontroll på området så att staden säkerställer att stödet går till de individer som faktiskt behöver det. Stadsrevisionen har med jämna mellanrum granskat stadens arbete med försörjningsstöd. Då försörjningsstödsprocessen omfattar betydande belopp är det av stor vikt att den är behäftad med en god intern kontroll. Stadsrevisionen avser att genomföra granskning på området under perioden.

2.4.3 Styrning och uppföljning av privata utförare

Valfrihet enligt LOV i hemtjänsten infördes den 3 april 2018 och sedan dess har ungefär en tredjedel av samtliga brukare inom hemtjänsten valt en privat utförare. Detta framgår av ”Utredning – modell för icke-val inom hemtjänsten, 2019-05-10”. Från och med den 1 april 2019 gäller även valfrihetssystem enligt LOV i daglig verksamhet. Det är enheten för kontrakt och uppföljning på stadsledningskontoret, som under hela kontraktperioden fortlöpande genomför uppföljning och kontroller av utförare, och dess eventuella underleverantörer, både vad gäller hemtjänst och daglig verksamhet.

Våren 2018 startade Göteborgs Stads samlade placerings- och inköpsfunktion för sektor individ och familjeomsorg samt funktionshinder – Spink. Spink arbetar för alla stadsdelar i Göteborgs Stad men organisatoriskt ligger Spink under Askim-Frölunda-Högsbos stadsdelsnämnd. 2016 köpte Göteborgs Stad verksamhet för drygt 2,8 miljarder kronor från externa leverantörer inom sektor individ- och familjeomsorg samt funktionshinder. Därtill köptes verksamhet för 1 miljard från Göteborgs Stads egna verksamheter. Bakgrunden till att inrätta Spink var bland annat att det fanns en osäkerhet kring kvaliteten på de köpta tjänsterna, om den var tillräckligt bra och prisvärd. Det var också svårt att ha ett enhetligt arbetssätt över hela Göteborgs Stad.

Stadsrevisionen ser risker kopplat till stadens styrning och uppföljning av privata utförare. Förutom risker för att den enskilde inte får den insats som beviljats så handlar det om risk för förtroendeskada om staden anlitar oseriösa leverantörer samt risk för att de privata utförarna inte levererar enligt avtal. Stadsrevisionen planerar därför att genomföra granskning inom området styrning och uppföljning av privata utförare inom välfärdsområdet.

2.5 Stadsutveckling

Göteborgs Stad står inför stora utmaningar genom den omfattande stadsutveckling som nu sker. Stora områden ska förändras genom omfattande infrastruktursatsningar och ett kraftigt ökat bostadsbyggande. Stadsutvecklingen ska också aktivt bidra till att minska segregationen och utjämna skillnader i livsvillkor och hälsa. Förutom infrastruktur och byggnader för boende och arbetsplatser krävs utbyggnad av social

infrastruktur såsom förskolor/skolor, äldreboenden, bostäder med särskild service, lokaler för idrott och föreningsliv, kulturverksamhet samt offentliga rum med torg och parker. Att planera för social infrastruktur och offentliga rum kommer ofta in för sent i stadsutvecklingsprocessen. Det är en utmaning för staden att utveckla det strategiska arbetet avseende den sociala infrastrukturen och påvisa hur det påverkar stadsutvecklingen.

Av rapporteringen till kommunfullmäktige framgår att det inom stadsutvecklingen finns inslag av alltför optimistiska tidplaner och leveranser mot bakgrund av att de genomförande nämnderna inte kan kompetensförsörja projekt i den takt som krävs för att nå önskad stadsutveckling. Vidare framgår att arbetssätten behöver anpassas för en ökad byggtakt och bättre samverkan i hela planerings- och byggprocessen.

Av kommunfullmäktiges budgetar de senaste åren framgår att bostadsbristen ska byggas bort och att bostadsbehoven ska tillgodoses bättre. Bostad är en rättighet och en del av den generella välfärden. Under våren 2016 trädde den nya bostadslagen i kraft. Den innebär att Göteborg har ansvar för att hitta boenden till de som anvisats till staden. Göteborg valde en modell med genomgångslägenheter där nyanlända kan stanna i högst fyra år. Från och med maj 2020 börjar de första kontrakten att löpa ut. Fastighetskontoret menar att det kan få stora konsekvenser. Totalt handlar det om ett behov på cirka 1 200 lägenheter som ytterligare spär på behovet av fler bostäder.

Staden står inför ett behov av att ersätta föråldrad infrastruktur, samtidigt som det pågår många stadsutvecklingsprojekt som tar mycket resurser i anspråk. Enligt organisationen Svenskt Vatten är en rimlig årlig förnyelsetakt 0,6-0,7% av det befintliga va-nätet. Detta uppnås inte i Göteborg. Risker kopplade till läckage i va-anläggningarna handlar också om fysiska risker såsom läckage som kan kontaminera mark och grundvatten. Avseende dricksvattenledningar kan läckage bli en innebära en risk för att dricksvattnet förorenas. Skuldsättningen för investeringar i vatten och avlopps nätet har också ökat markant de senaste åren till följd av förnyelse och utbyggnad av stadens va-anläggning. Indikationer finns på att styrningen och kontrollen inte är tillräcklig avseende finansieringen av verksamheten. Detta innebär ekonomiska risker för taxekollektivet som ytterst ska betala för va-nätet.

Stadsrevisionen har identifierat risker inom området stadsutveckling varför granskning kommer att genomföras under perioden.

2.6 Inköp och upphandling

Värdet av Göteborgs Stads samlade inköp och upphandlingar är omfattande. Inköp och upphandling är också ett förtroendekänsligt område. Som en följd av detta är det av betydelse att nämnder och bolag har en god intern kontroll över inköps- och upphandlingsprocessen. Ytterligare en utmaning som nämnder och bolag har att möta när en upphandling är genomförd och avtal är tecknat är att tillförsäkra sig om ändamålsenliga och tillräckliga förutsättningar att styra, följa upp och kontrollera den verksamhet som utförs av externa leverantörer.

Stadsrevisionen genomför årligen i olika omfattning granskningar inom området inköp och upphandlingar och sådana granskningar planeras att fortsätta under perioden.

2.7 Oegentligheter och otillbörlig påverkan

Verksamhet som bedrivs med offentliga medel ska förvaltas på ett betryggande sätt och med en tillfredsställande intern kontroll. Därtill har både Göteborgs Stad och allmänheten ett stort intresse av saklighet och opartiskhet i utövandet av offentlig verksamhet och att förtroendet för staden och dess anställda upprätthålls. Regeringsformen anger att den som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska iaktta saklighet och opartiskhet och det finns regler om jäv som syftar till att garantera objektivitet och saklighet inom offentlig verksamhet.

Det är en viktig fråga för staden att förebygga riskerna för oegentligheter och för att någon i organisationen gör fel eller utsätts för otillåten påverkan i sin tjänsteutövning. Enligt BRÅ (Brottsförebyggande rådet) ökar den upplevda utsattheten för brottslig påverkan både hos tjänstemän och hos förtroendevalda. Det finns risk för att förtroendevalda och beslutande tjänstemän i staden utsätts för trakasserier, hot och våld i syfte att till exempel fatta felaktiga beslut eller inte genomföra kontroller. Detta kan leda till personskada, gynnande av brottsliga företag/organisationer, ökade kostnader, förtroendeskada och bristande rättssäkerhet. Personsäkerheten blir också en allt viktigare del av arbetsmiljöarbetet.

Inom vissa områden är riskerna för förtroendeskada förhöjda. Det rör sig bland annat om upphandling och inköp, resor i tjänsten, representation, rekrytering, jäv, verksamhetsfordon, köhantering, leverantörsuppföljning, avtalshantering, föreningsbidrag, sponsring, hyressättning av lokaler.

Stadsrevisionen har identifierat risker inom riskområdena varför granskning kommer att genomföras under perioden.

2.8 Stadens samverkan med andra huvudmän

2.8.1 Samverkan kring utskrivningsklara patienter

En ny lag om samverkan vid utskrivning började gälla 1 januari 2018. Syftet med den nya lagen är att korta ner ledtiderna mellan slutenvården och de kommunala insatserna i form av hemtjänst eller äldreboende.

En överenskommelse har också träffats mellan Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen som reglerar in- och utskrivningsprocessen samt stadens betalningsansvar efter utskrivning. Det finns risker både för den enskilde och för berörda verksamhet förknippade med de samverkande parternas beredskap att hantera konsekvenserna av den nya lagen och överenskommelsen. För den enskilde handlar det till exempel om att få en sammanhållen vårdkedja. Den nya lagen och överenskommelsen innebär att stadens betalningsansvar inträder tidigare än förut, vilket ställer krav på en

väl fungerande samverkan samtidigt som det riskerar leda till högre kostnader för staden.

Stadsrevisionen har identifierat risker inom området och kommer att söka samverkan med Västra Götalandsregionens revisorer för att genomföra granskning under perioden 2020-2022.

2.9 Finansiella risker

Stadens ekonomi står inför betydande utmaningar. Bland annat stiger nettokostnaderna i högre takt än skatteintäkterna vilket inte är hållbart på sikt.

Utifrån revisionens kriterier om risk och väsentlighet är det av största vikt att de kommunala resurserna används på ett ur ekonomisk synvinkel tillfredsställande sätt. Pågående och planerade stadsutbyggnadsprojekt och den fortsatt höga målsättningen vad gäller bostadsbyggande förutsätter en hög investeringsnivå under lång tid framöver. De ekonomiska resurserna är begränsade vilket ställer krav på prioriteringar i investeringsverksamheten och effektiv projektstyrning. Väl underbyggda och allsidiga analyser och underlag inför beslut ökar möjligheterna att välja effektiva handlingsalternativ. De bidrar också till transparens och kontroll vad gäller kostnader, effekter och sideffekter.

Stadsrevisionen har i tidigare granskningar sett exempel på att styrningen av större investerings- och exploateringsprojekt varit svag och att god ekonomisk hushållning och effektivitet inte har kunnat säkerställas. Mot bakgrund av stadens framtida investeringsvolym behöver revisionen fortsatt följa stadens övergripande styrning och samordning inom området. Vidare kommer granskning som syftar till att bedöma nämnders och styrelsernas interna kontrollinsatser avseende processer som värdering, markanvisning och prissättning, beräkning av kostnader och drift för tillkommande anläggningar samt redovisning av exploateringsprojekt att genomföras.

2.10 Pågående granskning

Nedan lämnas kort information om de fördjupade granskningar som revisorsgruppen tidigare beslutat och som pågår för närvarande. Granskningarna berör flera nämnder och bolag och kommer att avrapporteras under 2020.

- It-system av samhällsviktig karaktär
- Otillåten påverkan

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6

Göteborgs Stads kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

www.goteborg.se/stadsrevisionen